

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
01 / 2498 - 308	
DATO - 2 OKT. 2003	
AN 631	EKSP.

Olje- og energidepartementet
Postboks 8248 Dep
0033 Oslo

30. september 2003

Uttalelse til "Utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten- Barentshavet – Sammendragsrapport"

Akershus Venstre har følgende kommentarer til utredningen:

1. Regjeringen bør vente med å ta stilling til petroleumsvirksomhet i Lofoten / Barentshavet til den helhetlige forvaltningsplanen er ferdig. Avgjørelsen om petroleumsfrie soner må fattes før en beslutning om petroleumsutvinning tas.
2. Norge må ta sin del av ansvaret for å motvirke menneskeskapte klimaendringer. Regjeringen må redegjøre for hvordan norske Kyoto-forpliktelser kan oppfylles dersom man igangsetter en kraftig økning i petroleumsutvinningen.
3. Konsekvensutredningen må revurderes og utarbeides på et faglig nøytralt grunnlag. Den utredningen som nå forligger kan ikke ligge til grunn for forvaltningsplanen. Departementet må ta hensyn til de miljøfaglig instansens innvendinger. Det må brukes tid og ressurser på ny forskning slik at kunnskapshullene som er påvist blir dekket.

1. Forvaltningsplanen må ligge til grunn for beslutningen

Fisk er svært sårbar overfor en evt. oljeulykke. Prestigeulykken er et eksempel på hvilke konsekvenser en oljeulykke kan få for fiskeriene. I delrapporten om konsekvensene for havbruksnæringen står det at etter ulykken er det nå 20 000 personer som mottar økonomisk kompensasjon på grunn av tapt inntekt til fiskeriene. I rapporten heter det at kostnadene forventes å bli minst 1000 millioner euro. Nord-Norge er en landsdel som er svært avhengig av fiskeriene. En oljeulykke vil kunne få svært alvorlige miljømessige og sosioøkonomiske konsekvenser og ringvirkninger.

I Sem-erklæringen står det: "Samarbeidsregjeringen vil:

- foreta en konsekvensutredning av helårig petroleumsaktivitet i de nordlige havområder fra Lofoten og nordover. Inntil en slik plan er på plass, åpnes ikke Barentshavet ytterligere for petroleumsvirksomhet.
- legge opp til en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet, der hensynet til miljø, fiskerier, petroleumsvirksomhet og sjøtransport vurderes samlet."

Regjeringen har nå lagt opp til at beslutningen om petroleumsvirksomhet i Lofoten- og Barentshavet skal avgjøres før Forvaltningsplanen er ferdig. Petroleumsvirksomhet vil få store konsekvenser for havområdet og det er derfor svært underlig å ta en slik beslutning uavhengig av resten av forvaltningsplanen.

Akershus Venstre forventer at Regjeringen tar hensyn til det arbeidet som er gjort og gjøres i forbindelse med arbeidet med forvaltningsplanen, før Regjeringen tar stilling til petroleumsvirksomhet i Lofoten- og Barentshavet. Det er positivt at det lages en forvaltningsplan som skal se på en helhetlig forvaltning av Barentshavet. Denne planen mister imidlertid mye av sin hensikt dersom det åpnes for petroleumsvirksomhet før den er ferdig.

3. Hvordan skal Regjeringen oppfylle Kyoto-forpliktelsene?

Ifølge FN vil det være nødvendig å redusere utslippene fra de fossile energikildene med 60-80 % for å hindre store miljøkonsekvenser. Norge har gjennom Kyoto-avtalen forpliktet seg til ikke å øke sine utslipp av farlige klimagasser som CO₂ i perioden 2008 – 2012 med mer enn 1% i forhold til 1990-nivå. I 2002 lå vi på ca 5% over dette.

I konsekvensutredningen kommer det frem at oljeutvinning i Lofoten- og Barentshavet kan øke Norges CO₂-utslipp med 8%. Dette vil være en dramatisk økning og er ikke forenlig med intensjonen i vår

målsetning fra Kyoto. Dette vil tilsvare det samme utslippet som halvparten av landets privatbiler slipper ut. Hvis Regjeringen likevel vil utvinne olje i Lofoten-/Barentshav-området, forventer Akershus Venstre at det på forhånd redegjøres for hvordan dette økte utslippet kan spares inn fra andre områder.

Konsekvensutredningen må utarbeides på et faglig nøytralt grunnlag.

Helt fra starten har denne konsekvensutredningen blitt kritisert av de miljøfaglige instansene, bl.a. av SFT:

"Programforslaget tilfredsstiller ikke vanlige krav til konsekvensutredning idet den baserer seg på eksisterende kunnskap og til dels utdatert kunnskap (...) Utredningen vil heller ikke være i overensstemmelse med Arktisk Råds retningslinjer for henholdsvis konsekvensutredning og petroleumsvirksomhet i Arktis og den vil heller ikke fylle kravene i EUs direktiv om strategiske konsekvensutredninger."

Det ble ikke gjort endringer i utredningsprogrammet slik at grunnlagsundersøkelser kunne blitt gjennomført. Dette er et krav som andre konsekvensutredninger må tilfredsstille.

Den utredningen som er lagt frem bærer preg av hastverksarbeid. Delutredningene er blitt skrevet med svært stram tidsplan. Betegnende for hastverket er at utrederne i NIBR-Alta, Norges Landbrukshøgskole og UNEP/GRID-Arendal som utredet konsekvenser for samiske forhold, har trukket seg fra arbeidet. De mener den ikke kan være en del av en konsekvensutredning fordi de har fått så liten tid på et arbeid som er langt mer omfattende.

Det er blitt gjort klart at det var store mangler også ved andre deler av konsekvensutredningen, blant annet hvilke virkninger en oljeulykke vil ha for renommeet i markedet, konsekvenser en evt. oljeulykke vil ha for sysselsettingen generelt i Nord-Norge, eller en egen utredning over klimautslippene. I utredningen om fiskerinæringen er det heller ikke gjort kostnadsberegninger ved en eventuell oljeulykke.

Hvor nøytral er utredningen?

Oljeselskapene har hele tiden hatt en finger med i utarbeidelsen av utredningen, ved at de bl.a. har fått kommentere mandatet til utredningene. De har også fått kommentere hvem de synes burde få anbudskontraktene på å skrive utredningene. Oljeselskapene har også fått kommentere innholdet i delutredningene. Dette betyr at de med stor økonomisk utbytte av petroleumsvirksomheten i nord skal få bestemme det faglige beslutningsgrunnlaget. Dette er en fremgangsmåte som er udemokratisk og svært kritikkverdig. Etter at denne fremgangsmåten ble kjent, har olje- og energiminister Einar Steensnæs sagt at denne form for praksis nå skal endres. Det er vanskelig å ha tillit til den sammendragsrapporten som er lagt frem når selskapene som vil ha stor økonomisk vinning av oljevirksomhet har fått påvirke dokumentet.

Konklusjon

Norges beredskap langs kysten er blitt behørig kritisert. Akershus Venstre ser med bekymring på risikoen ved en ulykke. Oljevernstyr fungerer med 50% kapasitet ved bølgehøyder over 1,5 meter. Ved bølgehøyder over 3 meter er virkningsgraden nærmest null. I mørket er også arbeidet med oljevern svært lite effektivt og vanskelig. Med vår kunnskap om værforholdene i Barentshavet, med lang mørketid og gjennomsnittlige bølgehøyder på 1,5 meter, synes en helårs oljeutvinning fullstendig uforsvarlig. Når en i tillegg ser at utslippene vil øke med like store mengder som halvparten av den norske privatbilismen slipper ut, ser ikke Akershus Venstre at Norge kan overholde Kyoto-forpliktelsene med dagens politikk. Regjeringen må derfor legge den samlede forvaltningsplanen som kommer til grunn for beslutningen, samt utrede alternative måter å redusere Norges samlede utslipp på.

Det må være et uomgjengelig krav at alle typer offentlige utredninger foretas på et så demokratisk, oppdatert og nøytralt grunnlag som mulig. Akershus Venstre er bekymret for at disse kriteriene ikke ser ut til å ha blitt overholdt og anbefaler derfor en ny runde.

Akershus Venstre

v/Elin Tangen Skeide, fylkessekretær